

ECHR Glossary¹
Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin Lüğəti

A

Abduction – qaçırma, oğurlama

absence of a public hearing – açıq məhkəmə baxışının (açıq ədalət mühakiməsinin) olmaması

absence of right to compensation – kompensasiya hüququnun olmaması

absentia [in] – tərəf(lər)in iştirakı olmadan (*in absentia*)

absolutely necessary – tamamilə zəruri

absolute rights – mütləq (şərtsiz) hüquqlar

abuse of the right of petition – vəsatət vermək/şikayət etmək hüququndan sui-istifadə etmək

access to court – məhkəməyə çıxış imkanı

access to information – informasiyaya çıxış imkanı / informasiyadan istifadə imkanı

access to relevant files – müvafiq sənədləri əldə etmək imkanı

accessibility – mümkünlük / əlçatanlıq

acquittal at first instance – birinci instansiyada bəraət

action for damages - zərərin ödənilməsinə dair iddia

actio popularis

adequate facilities – adekvat / kifayət qədər imkanlar

adequate time – adekvat / kifayət qədər vaxt

adjourn the case – işin təxirə salınması

administrative detention – inzibati həbs

administrative practice – inzibati təcrübə

administrative proceedings – inzibati iş üzrə icraat / inzibati məhkəmə prosesi

admissibility criteria – qəbul edilənlilik meyarları

admissible/illegality/decision – qəbul edilən/qəbul edilənlilik haqqında qərar

admit (evidence) – (sübutları) qəbul etmək

adoption of a judgment – məhkəmə qərarının çıxarılması

adversarial trial / adversarial hearing – çəkişməli məhkəmə prosesi/baxışı (tərəflərin çəkişməsi əsasında keçirilən mühakimə icraatı)

after conviction – məhkum olunmadan sonra

age of criminal responsibility – cinayət məsuliyyəti yaşı, yetkinlik yaşı

aim – məqsəd

alienate - uzaqlaşdırmaq

allegation – iddia, bəyanat

allowance – güzəşt, razılıq

alternative civil service – alternativ dövlət xidməti

appeal on a point of law – hüquq məsələləri üzrə şikayət (kassasiya şikayəti)

appellant – apellyasiya şikayəti verən şəxs

applicability – tətbiq olunma, tətbiq edilə bilmə

applicable provisions – tətbiq olunan müddəalar / müvafiq müddəalar

application for release from detention – həbsdən azad olma haqqında vəsatət

apprehension – tutulma

¹ Terms in latin are not to be translated.

arbitrariness - əsassızlıq
 arbitrary action – əsassız (qanuna əsaslanmayan) hərəkət
 arbitrary arrest/detention – əsassız həbs/tutulma
 arbitrary deprivation of liberty – əsassız olaraq azadlıqdan məhrum etmə
 arguable claim – müdafiə oluna bilən (mübahisə yaradan) iddia
 arrest – həbs
 arrest warrant – həbs orderi (həbs qətimkan tədbiri haqqında qərar)
 assault – hücum, basqın
 asylum seeker – sığınacaq axtaran
 award compensation/damages – kompensasiyanın/zərərin ödənilməsi haqqında qərar qəbul etmək

B

Bailiff – məhkəmə icraçısı
 Bankruptcy - müflislik
 Biased – tərəfkeş, ədalətsiz, bitərəf olmayan
 bill of indictment – ittihamnamə
 binding judgment – məcburi qərar (qüvvəyə minmiş qərar)
 bringing before competent authority – səlahiyyətli orqanın yanına gətirilmə
 bringing before competent legal authority – səlahiyyətli hüquqi orqanın yanına gətirilmə
 brought promptly before judge or other officer authorised by law to exercise judicial power – dərhal hakimin və ya qanunla məhkəmə hakimiyyətini həyata keçirmək səlahiyyəti verilmiş digər vəzifəli şəxsın yanına gətirilmək

C

capital punishment – ölüm cəzası
 case law – presedent hüququ
 cassation appeal – kassasiya şikayəti
 causal link – səbəbli bağlılıq
 change religion or belief – din və ya etiqadın dəyişdirilməsi
 charged with criminal offence – cinayət törətməkdə ittiham olunmaq
 charges – irəli sürülmüş ittihamlar
 child born out of wedlock – nigahdankənar doğulmuş uşaq
 circumstances of the case – işin halları
 civil proceedings – mülki məhkəmə icraatı / mülki proses
 civil rights and obligations – mülki hüquq və öhdəliklər
 civilian substitute service – mülki əvəzətmə xidməti
 civil service – dövlət xidməti
 claim – tələb
 coercion (administrative) – inzibati məcburetmə
 collective complaint – kollektiv şikayət
 collective exercise of freedom of expression – söz azadlığının kollektiv şəkildə həyata keçirilməsi
 collective punishment – kollektiv cəza
 common ground – ümumi səbəb

comparable situation – müqayisə edilə bilən vəziyyət
 compatibility with the Convention – Konvensiya ilə uyğunluq
 compensation - kompensasiya
 competent court – səlahiyyətli məhkəmə
 competent legal authority – səlahiyyətli hüquqi orqan
 complaint – şikayət
 compulsory – məcburi, icbari
 compulsory labour – icbari əmək
 concurring opinion – razılıq xarakterli rəy
 conditional release – şərti məhkum etmə / şərti cəza (şərtlə azadlığa buraxılma)
 condition of detention – həbsdə saxlanma şəraiti
 confidentiality – məxfilik
 conscientious objection – vicdanlı etiraz
 conscientious objector – vicdanlı etirazçı
 constitutional proceedings – konstitusyon məhkəmə icraatı/prosesi
 constitutionality – Konstitusiyaya uyğunluq
 continued detention – davam edən tutulma/həbs
 continuing situation – davam edən vəziyyət
 control of use of property – əmlakdan istifadəyə nəzarət
 conviction – məhkum etmə
 costs and expenses – məhkəmə xərcləri
 Court holds... - Məhkəmə qərara aldı/qənaətə gəldi ...
 court of appeal – apellyasiya məhkəməsi
 criminal charge – cinayət təqsirləndirməsi/ittihamı
 criminal offence – cinayət / cinayət hüququnun pozuntusu
 criminal proceedings – cinayət mühakiməsi icraatı / cinayət prosesi
 custody of children – uşaq üzərində qəyyumluq/himayəçilik
 custody record – tutulan/həbsə alınan şəxslərin qeydiyyatı haqqında sənəd
 custody suite – tutulma yeri

D

date of lodging of a complaint – şikayətin təqdim olunması tarixi
 death penalty – ölüm cəzası
 default interest – penya, cərimə faizi
 defamation – böhtan, iftira
 defence from unlawful violence – qeyri-qanuni zorakılıqdan müdafiə
 defence through legal assistance – hüquqi yardım vasitəsilə müdafiə
 defend in person – şəxsən müdafiə etmək
 degrading punishment – ləyaqəti alçadan cəza
 degrading treatment – ləyaqəti alçaldan rəftar
 delays in payment of compensation for expropriation – ekspropriasiya üçün kompensasiyanın ödənilməsinin gecikdirilməsi
 delays in the proceedings – məhkəmə icraatının gecikdirilməsi
 deliver a judgment – məhkəmə qərarının çıxarılması
 democratic society – demokratik cəmiyyət
 demonstration - nümayiş
 denial of access to lawyer – vəkil tərəfindən təmsil olunmaq hüququndan məhrum edilmə
 deprivation of liberty – azadlıqdan məhrum etmə

deprivation of possession - əmlakdan məhrum etmə
 deprivation of property – mülkiyyətdən məhrum etmə
 derogable rights and freedoms – məhdudlaşdırıla bilən hüquq və azadlıqlar
 derogation – məhdudlaşdırma, (öhdəliklərdən) geri çəkilmə
 derogation in time of war or other public emergency – müharibə və ya digər fəvqəladə hallar zamanı (öhdəliklərdən) geri çəkilmə
 destruction of possessions and home - əmlak və evin dağıdılması
 detention on remand – həbs qətimkan tədbiri
 determination – müəyyən etmə
 diplomatic assurances – diplomatik təminatlar
 directly imputable to the local authorities – birbaşa yerli hakimiyyətin məsuliyyəti altına düşən
 disability pension – fəaliyyət qabiliyyətinin olmaması/itirilməsi ilə bağlı maddi təminat
 (enforced) disappearance – (məcburi) yox olma/itkin düşmə
 disclosure of identity – şəxsiyyətin aşkar edilməsi
 discrimination - ayrışdırma
 dismissal – rədd etmə / işdən çıxarılma
 dismissal from civil service/of appeal on points of law- dövlət işindən çıxarılma/hüquq məsələləri üzrə şikayətin rədd edilməsi
 dispute – mübahisə
 dissemination - yayım
 dissenting opinion – (çoxluğun qərarından) ayrılan rəy
 dissolution (of an association, political party etc.) – (assosiasiyanın, siyasi partiyanın və s.) ləğv edilməsi
 documentary evidence – sənədləşdirilmiş sübut
 domestic legislation – yerli qanunvericilik
 double jeopardy – eyni əmələ görə təkrar mühakimə etmə
 duties and responsibilities – vəzifə və öhdəliklər
 duty solicitor – təyin olunmuş vəkil

E

educational supervision – təhsil nəzarəti
 effect lawful arrest – qanuna uyğun olaraq həbs etmə
 effective access to a court – məhkəməyə səmərəli qaydada çıxış
 effective domestic remedy – səmərəli ölkədaxili hüquq müdafiə vasitəsi
 effective remedy – səmərəli vasitə
 effectiveness of investigation into (murder) – (qətl ilə bağlı) istintaqın effektivliyi
 enforceable judicial decision – icra edilə bilən məhkəmə qərarı
 enforcement proceedings – məhkəmə qərarının icrası prosesi
 elections by secret ballot – gizli səvermə yolu ilə keçirilən seçkilər
 equality before the law – qanun qarşısında bərabərlik
 equality of arms – silahların bərabərliyi
 equitable basis - ədalətli əsas
 established by law – qanunda nəzərdə tutulan
 examination of circumstances – işin hallarının araşdırılması
 examination of witnesses – şahidlərin dindirilməsi
 examine the second set of proceedings – ikinci məhkəmə prosesinin tədqiqi / baxılması
 excessive length of proceedings – məhkəmə icraatının həddən artıq uzun sürməsi
 exclusion of press – mətbuatın xaric olunması

exclusion of public – ictimaiyyətin xaric olunması
 execution – icra etmə
 exercise the jurisdiction – səlahiyyətin həyata keçirilməsi
 exemption from exhaustion of domestic remedies – ölkədaxili hüquq müdafiə vasitələrinin tükəndirməsindən azad olmaq
 exhaust domestic remedies – ölkədaxili hüquq müdafiə vasitələrini tükəndirmək
 exhaustion of domestic remedies – ölkədaxili hüquq müdafiə vasitələrinin tükənməsi
 expel – qovmaq, çıxartmaq, sürgün etmək
 expiry of time-limit – müddətin başa çatması
 expropriation – ekspropriasiya, mülkiyyətdən məhrum etmə
 expulsion – qovulma, çıxarma, sürgün etmə
 extend the detention on remand – həbs qətimkan tədbiri müddətinin uzadılması
 extent strictly required by situation – vəziyyətə uyğun olaraq tələb olunan ölçü
 extensive - geniş
 extradition – ekstradisiya
 extraterritorial jurisdiction – eksterritorial yurisdiksiya

F

fair hearing - ədalətli məhkəmə araşdırması
 fairness of proceedings – məhkəmə araşdırmasının ədalətliliyi
 family life – ailə həyatı
 feeling of fear, anguish and inferiority – qorxu, əzab və alçalma hissi
 final domestic decision – yekun ölkədaxili qərar
 forced evacuation – məcburi evakuasiya
 forced labour – məcburi əmək
 forensic expert – məhkəmə eksperti
 form/join trade unions – həmkarlar ittifaqını yaratmaq/qoşulmaq
 foreseeability – qabaqcadan bilinmə
 found a family – ailə qurmaq
 free assistance of an interpreter – pulsuz tərcüməçi yardımı
 free elections – azad seçkilər
 free legal assistance – pulsuz hüquqi yardım
 freedom of association – birləşmək azadlığı
 freedom of conscience – vicdan azadlığı
 freedom of correspondence – yazışma azadlığı
 freedom of expression – söz azadlığı
 freedom of movement – hərəkət azadlığı
 freedom of opinion – fikir azadlığı
 freedom of peaceful assembly – dinc toplaşma azadlığı
 freedom of religion – din azadlığı
 freedom of the press – mətbuat azadlığı
 freedom of thought – düşüncə azadlığı
 freedom to choose a place of residence – yaşayış yeri seçmək azadlığı
 freedom to impart ideas – fikir söyləmək azadlığı
 freedom to impart information – məlumat yaymaq azadlığı
 freedom to manifest religion – dini etiqad azadlığı
 freedom to receive ideas – ideyalar əldə etmək azadlığı
 freedom to receive information – məlumat əldə etmək azadlığı

friendly settlement – dostcasına həll
 fundamental freedoms - əsas azadlıqlar
 fundamental values of a democratic society – demokratik cəmiyyətin əsas dəyərləri

G

general interest – ümumi maraq
 general principles of international law – beynəlxalq hüququn əsas prinsipləri
 general principles of law recognised by civilised nations – sivil dövlətlər tərəfindən tanınan ümumi hüquq prinsipləri
 grant applicants claim – şikayətçinin tələbinin təmin olunması
 grant legal aid – hüquqi yardımın verilməsi
 gross violations – kobud pozuntular
 group of individuals – fiziki şəxslər qrupu
 guarantees to appear for trial – məhkəmə prosesində iştirak etmək / gəlmək üçün təminatlar

H

Harassment – təqib olunma
 has not sufficient means – lazımi vasitəsi olmadan
 heavier penalty – daha ağır cəza
 hinder the exercise of the right of petition - ərizə vermək hüququnun yerinə yetirilməsinə mane olmaq
 holding facility – tutulma/saxlanma məntəqəsi
 home - ev
 humiliating punishment – alçaldıcı cəza

I

ill-treatment of detainees/in custody – həbsdə saxlanılanlara qarşı zorakılıq
 illegal detention – qeyri-qanuni həbs
 impartial tribunal – qərəzsiz məhkəmə
 impartiality of a judge – hakimin qərəzsizliyi
 imposition of fine – cərimənin təyin edilməsi
 imprisonment- həbs
 impunity – cəzasızlıq, cəzasız qalma
 imputability - aid edilə bilmə / məsuliyyət daşıya bilmə
 in accordance with law – qanuna uyğun olaraq
 in force – qüvvədə olmaq
 in the capacity of - səlahiyyətində olmaq
 inability to secure compliance with the judgment – məhkəmə qərarına riayət edilməsini təmin edə bilməmək
 inadmissibility – qəbuledilməzlik
 inapplicability – uyğunsuzluq (tətbiq olunmamazlıq)
 incitement to hatred and hostility – nifrət və düşmənçiliyə təhrikçilik
 indemnification - kompensasiya
 independent tribunal – müstəqil məhkəmə

individual – fiziki şəxs
 individual application/petition – fiziki şəxs tərəfindən təqdim olunmuş ərizə
 ineffectiveness of remedies – hüquq müdafiə vasitələrinin səmərəsizliyi
 information in detail - ətraflı məlumat
 information in language understood – başa düşülən dildə olan məlumat
 information on charge – ittiham haqqında məlumat
 information on nature and cause of accusation – ittihamın mahiyyəti və səbəbi haqqında məlumat
 information on reasons for arrest – həbsin səbəbləri haqqında məlumat
 inhuman punishment – qeyri-insani cəza
 inhuman treatment – qeyri-insani rəftar
 inter-State case – dövlətlərarası məhkəmə işi
 interests of justice - ədalət maraqları
 interests of members – üzvlərin maraqları
 interests of society as a whole – bütövlükdə cəmiyyətin maraqları
 interference – müdaxilə
 interim measure – müvəqqəti tədbir
 interrogation – dindirmə, sorğu-sual
 intimidation – hədə-qorxu

J

join trade unions – həmkarlar ittifaqlarına qoşulmaq
 joint opinion – birgə rəy
 judge or other officer exercising judicial power – hakim və ya məhkəmə hakimiyyətini həyata keçirən digər şəxs
 judgments are essentially declaratory in nature – məhkəmə qərarları mahiyyətcə bəyanedici xarakter daşıyırlar
 judicial officer – məhkəmə işçisi
 judicial review – məhkəmə baxışı
 jurisprudence - hüquqşünaslıq
 just satisfaction - əvəzin ədalətli ödənilməsi
 justified by the public interest in a democratic society – demokratik cəmiyyətdə ictimai maraq tərəfindən əsaslandırılan
 justify the interference – müdaxiləni əsaslandırmaq
 juvenile delinquency – yetkinlik yaşına çatmayanlar arasında cinayətkarlıq

L

lack of a public hearing – açıq məhkəmə araşdırmasının olmaması
 lack of effective access to a tribunal – məhkəməyə effektiv çıxışın olmaması
 lack of effective remedy/investigation/oral hearing – səmərəli vasitənin/istintaqın/şifahi dinləmənin olmaması
 lack of promptness of information – məlumatlandırma tezliyinin olmaması
 language which an accused understands – təqsirləndirilən şəxsin başa düşdüyü dil
 lawful arrest or detention – qanuna uyğun həbs və ya tutulma
 lawful order of a court – məhkəmənin qanuni qərarı

lawful restrictions – qanuni məhdudiyətlər
 lawfulness of proceedings – məhkəmə prosesinin qanunauyğunluğu
 lawyer - hüquqşünas
 legal aid or assistance – hüquqi yardım
 legal obligation – hüquqi öhdəlik
 legality of detention – həbsin/tutulmanın qanuna uyğunluğu
 legitimate aim – legitim məqsəd
 legitimate purpose – legitim məqsəd/məram
 length of civil/criminal proceedings – mülki/cinayət icraatının/prosesinin uzunluğu
 length of detention on remand – həbsdə saxlanmanın uzunluğu
 length of pre-trial detention – mühakimədən əvvəl həbsdə saxlanmanın (həbs qətimkan tədbirinin) müddəti/uzunluğu
 level of jurisdiction – yurisdiksiya səviyyəsi/dərəcəsi
 liability – məsuliyyət/öhdəlik
 liable under the Convention – Konvensiya üzrə məsuliyyət daşıyan/öhdəlik altında olan
 liberty of movement – hərəkət azadlığı
 liberty of person – şəxsiyyət azadlığı
 licensing of broadcasting, television and cinema enterprises – yayım, televiziya və kino müəssisələrinin lisenziyalaşdırılması
 life – həyat
 life of the community – ictimai həyat
 life of the nation – xalq həyatı
 life sentence – ömürlük həbs cəzası
 limitation on use of restrictions on rights – hüquqlarla bağlı məhdudiyətlərdən istifadənin həddi
 limitations to protect democratic society – demokratik cəmiyyətin qorunması məqsədilə qoyulan məhdudiyətlər
 limitations to protect the rights of others – digərlərinin hüquqlarının qorunması məqsədilə qoyulan məhdudiyətlər
 limited jurisdiction – məhdud yurisdiksiya
 living instrument – daimi yeniləşən hüquq vasitəsi (*Avropa Konvensiyası ilə bağlı işlənilir*)
 local needs and conditions – yerli ehtiyaclar və şərait
 lodge an application – şikayət vermək
 loss of property – mülkiyyətin itirilməsi

M

make financial award – əvəzin ödənilməsi haqqında qərar çıxarmaq
 maintaining the authority and impartiality of the judiciary – məhkəmənin/məhkəmələrin nüfuz və qərəzsizliyini təmin etmək/saxlamaq
 manifestly ill-founded – açıqcasına əsassız
 manifest religion or belief – din və ya etiqadı nümayiş etmək
 margin of appreciation – təqdir səlahiyyəti
 material damage – maddi zərər
 measures similar to expropriation – ekspropriasiyaya bənzər tədbirlər
 media – kütləvi informasiya vasitələri
 members of a minority group – azlıq qrupunun üzvləri
 members of administration – idarəetmə orqanının üzvləri
 members of armed forces – silahlı qüvvələrin üzvləri
 members of police – polis əməkdaşları

memorial – abidə / vəsatət
 mental anguish/suffering - əqli əzab
 merits of individual application/inter-state application – fiziki şəxs tərəfindən verilmiş ərizənin/dövlətlərarası ərizənin mahiyyəti
 merits of the complaint – şikayətin mahiyyəti
 military service – hərbi xidmət

minimum degree of protection to which citizens are entitled under the rule of law in a democratic society – demokratik cəmiyyətdə qanun aliliyi tələblərinə uyğun olaraq vətəndaşların malik olduqları hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin minimum dərəcəsi
 minimum level of severity – qəddarlığın minimum dərəcəsi
 minority - azlıq
 minors – yetkinlik yaşına çatmayanlar
 moderate physical punishment – mülayim/orta-dərəcəli fiziki cəza
 monitoring of prisoners' correspondence/telecommunications/telephones – məhbusların yazışmalarının, əlaqələrinin və telefonlarının yoxlanması/nəzarət altında olması
 moral damage – mənəvi zərər
 morals - əxlaq

N

narrow interpretation – dar/məhdud şərh
 national authority – milli hakimiyyət / milli hakimiyyət orqanı
 national court – milli məhkəmə
 national law – milli hüquq/qanunvericilik
 national minority – milli azlıq
 national origin – milli mənşə
 national security – milli təhlükəsizlik
 nationalisation – milliləşdirmə
 nature of punishment – cəzanın təbiəti
 nature of interference – müdaxilə etmənin təbiəti
ne bis in idem/ non bis in idem principle
 necessary in a democratic society – demokratik cəmiyyətdə zəruri sayılan
 negative obligation – mənfi öhdəlik
 negotiations - danışıqlar
 non-derogable rights and freedoms – məhdudlaşdırıla bilməyən hüquq və azadlıqlar
 non-enforcement – (qərarların) yerinə yetirilməməsi
 non-exhaustion – (hüquq müdafiə vasitələlərinin) tükənməməsi
 non-exhaustion of domestic remedies – ölkədaxili hüquq müdafiə vasitələrinin tükənməməsi
 non-governmental organisation – qeyri-hökumət təşkilatı
 non-official summary – qeyri-rəsmi xülasə
 non-pecuniary damage – qeyri-maddi zərər
 normal civic obligations – adi vətəndaş vəzifələri
 notification – xəbərdarlıq/bildiriş/məlumatlandırma
 notification of a derogation – öhdəliklərdən geri çəkilmə haqqında məlumatlandırma/bildiriş
 null and void – qanuni qüvvəni itirmiş
nulla poena sine lege
nullum crimen sine lege

O

objective and reasonable justification – obyektiv və əqlabatan əsaslandırma
 obligation of performing military service – hərbi xidməti yerinə yetirmək vəzifəsi
 obligation prescribed by law – qanun tərəfindən müəyyən edilən vəzifə
 observance - əməl etmə
 obtain attendance of witnesses – şahidlərin iştirakına nail olmaq
 of his own choosing – onun şəxsən və ya özünün seçdiyi
 officer authorised by law to exercise judicial power – qanunla məhkəmə hakimiyyətini həyata keçirmək
 səlahiyyəti verilmiş vəzifəli şəxs
 Ombudsman – Ombudsman / İnsan hüquqları üzrə müvəkkil
 oral hearing – şifahi dinləmə
 oral submission – şifahi ifadə
 order release – azad etmə əmri
 ordinary courts – adi məhkəmələr
 other status – digər status
 outstanding interest – ödənilməmiş faizlər

P

parental authority – valideynlik hüququ
 parents' religious and philosophical convictions – valideynlərin dini və fəlsəfi inancları
 particular circumstances of the case – işin xüsusi halları
 particular level of severity – qəddarlığın xüsusi səviyyəsi
 peaceful assembly – dinc toplaşma
 peaceful enjoyment of possessions - əmlakdan dinc qaydada istifadə
 pecuniary damage – maddi zərər
 penalty – cəza, cərimə
 periodic review of the continuing lawfulness of detention – tutulmanın/həbsin davamlı olaraq
 qanuna uyğunluğunun vaxtaşırı/dövri surətdə yoxlanılması
 permit for a demonstration – nümayiş etməyə icazə
 persons of unsound mind – ruhi xəstələr
 physical integrity – fiziki toxunulmazlıq
 physical liberty and security – fiziki azadlıq və toxunulmazlıq
 physical punishment – fiziki cəza
 physical suffering – fiziki əzab
 plea of inadmissibility – qəbuledilməzlik haqqında vəsatət
 plot of land – torpaq sahəsi
 pluralism in education – təhsildə plüralizm
 police surgeon – polis cərrahı
 political activity – siyasi fəaliyyət
 political asylum – siyasi sığınacaq
 political or other opinion – siyasi və ya başqa fikir
 political party – siyasi partiya
 political rights – siyasi hüquqlar
 positive obligations – müsbət vəzifələr / öhdəliklər
 possessions - əmlak

power of attorney – vəkalətnamə
 power to overturn decision of the court – məhkəmənin qərarını ləğv etmək səlahiyyəti
 practical and effective protection – praktiki və effektiv müdafiə
 pre-trial detention – məhkəmədən əvvəl saxlanma/həbs (i. e. həbs qətimkan tədbiri)
 preliminary objection/investigation – ilkin etiraz/istintaq
 preparation of defence – müdafiənin hazırlanması
 prescribed by law – hüquq tərəfindən müəyyən edilən
 present-day conditions – hazırki şərait
 presidential pardon – prezidentin əfvi
 press – mətbuat
 pressing social need – təxirəsalınmaz sosial ehtiyac
 presumed paternity – güman edilən atalıq
 presumption of innocence – təqsirsizlik prezumpsiyası
 prevent disorder – asayişin pozulmasının qarşısının alınması
 prevent escape – qaçışın qarşısının alınması
 prevent unauthorised entry into country – ölkəyə qeyri-qanuni girişin qarşısının alınması
 prevention of crime – cinayətin qarşısının alınması
 prevention of disorder – ixtişaşın qarşısının alınması
 prevention of spreading of infectious diseases – infeksiyon xəstəliklərin yayılmasının qarşısının alınması
 preventive detention – preventiv tutulma
prima facie
 prisoner – məhbus
 private life – şəxsi həyat
 procedural defect – prosedur defekti
 procedural guarantees of review – təhlilin prosedur təminatları
 procedure prescribed by law – qanun tərəfindən müəyyən edilmiş üsul
 prohibition of – qadağan etmə
 prohibition of abuse of rights – hüquqlardan sui-istifadənin qadağan olunması
 prompt and detailed information – təcili və ətraflı məlumat
 prompt judicial control – təcili məhkəmə nəzarəti
 prompt trial – təxirəsalınmaz mühakimə
 promptly – təcili
 promptly informed – təcili məlumatlandırılma
 proof beyond reasonable doubt – ağlabatan şübhəni aradan qaldıran sübut
 property - əmlak/mülkiyyət
 proportionality - proporsionallıq
 proportionate to the legitimate aim pursued – təqib edilən legitim məqsədə proporsional olan
 protection of health – sağlamlığın qorunması
 protection of juveniles – yetkinlik yaşına çatmayanların qorunması
 protection of morals – mənəviyyatın qorunması
 protection of private life of the parties – tərəflərin şəxsi həyatlarının qorunması
 protection of property - əmlakın qorunması
 protection of public order – ictimai qaydanın/asayişin qorunması
 protection of the rights and freedoms of others – başqalarının hüquq və azadlıqlarının qorunması
 protection of the reputation of others – başqalarının şöhrət və ləyaqətinin qorunması
 protection of the rights – hüquqların qorunması
 proved guilty according to law – qanuna uyğun olaraq sübut edilən təqsir
 provided by law – qanunla təmin olunan / nəzərdə tutulan
 provisional measure – şərti/müvəqqəti tədbir
 psychiatric evidence – psixiatrik sübut

public - ictimai
 public authority – dövlət hakimiyyəti orqanı
 public emergency – ictimai böhran
 public hearing – açıq məhkəmə / ictimaiyyətə açıq olan məhkəmə baxışı
 public interest – ictimai maraq
 public judgment – açıq elan olunmuş hökm/məhkəmə qərarı
 public opinion – ictimai rəy
 public order – ictimai qayda/asayiş
 public safety – ictimai təhlükəsizlik
 public service – dövlət xidməti
 publicity – açıqlıq, aşkarlıq
 pursue – həyata keçirmək / təqib etmək
 pursue a legitimate aim – legitim məqsədi təqib etmək

Q

qualified rights – nisbi hüquq / şərti hüquq / hər hansısa şərtə bağlı hüquq / məhdudlaşdırıla bilən hüquq
 quell riot or insurrection – qiyam və ya üsyanın yatırılması

R

racial discrimination – irqi ayrışdırma
 reasonable and objective justification - əqlabatan və obyektiv əsaslandırma
 reasonable intervals - əqlabatan fasilələr
 reasonable relationship of proportionality – kifayət qədər proporsional münasibət
 reasonable suspicion - əsaslı şübhə
 reasonable time – əqlabatan müddət
 reasonableness of pre-trial detention – mühakimədən əvvəl həbsin əsaslı olması
 reasonably necessary to prevent fleeing – qaçışın/gizlənmənin qarşısını almaq üçün kifayət qədər zəruri əsasların olması
 reasonably necessary to prevent offence – hüquq pozuntusunun qarşısını almaq üçün kifayət qədər zəruri əsasların olması
 reasoning - əsaslandırma
 receive and impart information and ideas – məlumat və ideyaların alınması və ötürülməsi
 rectify the shortcomings – çatışmazlıqların düzəldilməsi
 redress – düzəliş
 referral to Grand Chamber – (işin) Böyük Palataya göndərilməsi
 refugee - qaçqın
 refusal – imtina, rədd
 regardless of frontiers – sərhədlərdən asılı olmayaraq
 reimbursement - əvəzin ödənilməsi
 rejection of appeal – apellyasiya şikayətinin rədd edilməsi
 release pending trial – həbsə alınmış şəxsin məhkəməyə qədər azad edilməsi
 relevant domestic law – müvafiq ölkədaxili qanun / müvafiq milli qanunvericilik
 relevant domestic practice – müvafiq ölkədaxili təcrübə
 religion - din
 religious community – dini icma

religious instructions – dini təlimatlar
 religious practice – dini etiqad
 remand – (məhkəmədən əvvəl istintaq müddəti ərzində) həbs qətimkan tədbiri
 remand in custody – tutulma
 rendition – ifadə, şərh, izah
 reopen the proceedings – məhkəmə işinin yenidən açılması
 reputation - etibar
 required by interests of justice – ədalət maraqları ilə tələb olunan
 residence – yaşayış yeri
 respect for correspondence – yazışmaya hörmət / yazışma sirlərinə hörmət
 respect for family life – ailə həyatına hörmət
 respect for home – (hər hansı bir şəxsin) evinə hörmət
 respect for parents' philosophical convictions – valideynlərin fəlsəfi düşüncələrinə hörmət
 respect for parents' religious convictions – valideynlərin dini inanclarına hörmət
 respect for private life – şəxsi həyata hörmət
 respondent state's jurisdiction and responsibility – cavabdeh dövlətin yurisdiksiyası və məsuliyyəti
restitutio ad integrum
 restitution of property - əmlakın restitusiyası
 restriction on freedom of movement – hərəkət azadlığının məhdudlaşdırılması
 restrictive interpretation – məhdudlaşdırıcı şərh etmə
 retrial – məhkəmə işinə yenidən baxılması
 retroactive application of criminal/civil law – cinayət qanununun/mülki qanunun retroaktiv tətbiqi
 retroactivity - retroaktivlik
 reunion of family – ailənin yenidən birləşməsi
 review by a court – məhkəmə tərəfindən baxılma
 review of lawfulness of detention – tutulmanın/həbsin qanuniliyinin yoxlanması
 revision of an earlier judgment – daha əvvəlki hökmün/qətnamənin yenidən baxılması
 right of access to – çıxış hüququ
 right of petition to - ərizə vermək hüququ / şikayət etmək hüququ
 right to individual application – fiziki şəxsin ərizə vermək hüququ
 right to liberty/security – azadlıq/toxunulmazlıq hüququ
 rights of defence – müdafiə hüququ
 rule of law – qanun aliliyi
 ruling on an equitable basis – bərabər əsasda idarəetmə

S

scheme for free legal aid – azad hüquqi yardım üçün layihə
 scope of court review – məhkəmə baxış imkanları
 secrecy of correspondence – yazışmanın məxviliyi
 secret ballot – gizli səsvermə
 secret surveillance – gizli müşahidə
 secure fulfilment of obligation prescribed by law – hüquq tərəfindən müəyyən edilmiş vəzifəni təhlükəsiz qaydada yerinə yetirilməsi
 secure the payment of contributions or penalties - yardım və cərimələrin ödənilməsinin təhlükəsizliyi
 security of person – şəxsin toxunulmazlığı

seizure of – müsadirə etmə
 self-defence – özünümüdafiə
 separate set of proceedings – ayrıca məhkəmə icraatı/prosesi
 service exacted in case of emergency – fəvqəladə hallarda tələb olunan xidmət
 service of a military character – hərbi xarakterli xidmət
 servitude - əsarət
 sick leave – xəstəlik üzündən məzuniyyət
 six-month period/rule – altı aylıq müddət/qayda
 slavery – köləlik
 social origin – sosial mənşə
 social security – sosial təminat
 special circumstances – xüsusi hallar
 speediness of review – baxışın sürəti
 stand for election – seçkilərdə namizədliyini irəli sürmək
 statute-barred – qanunda nəzərdə tutulmuş iddia müddətinin buraxılması
 strictly necessary – qətiyyən vacib
 strictly proportionate – qətiyyən proporsional
 substitute service - əvəzedici xidmət
 supplementary opinion - əlavə rəy
 surrender – təhvil vermə
 summon the witness – şahidin çağırılması

T

take proceedings – işə məhkəmə tərəfindən baxılması
 taken alone – tək götürülən
 taking of property – mülkiyyətin götürülməsi
 tax penalty – vergi cəriməsi
 taxation – vergiyə cəlb etmə
 territorial integrity - ərazi bütövlüyü
 testify at trial – məhkəmədə ifadə vermək
 third party – üçüncü tərəf
 threat to applicant's life – şikayətçinin həyatına təhlükə
 threat to the life of the nation – millətin həyatına təhlükə
 time of emergency – fəvqəladə hallar zamanı
 time when the act or omission committed – hərəkətin və ya hərəkətsizliyin baş verdiyi zaman
 torture – işgəncə
 torture in police custody – polis məntəqəsində işgəncə
 transfer of the property – mülkiyyətin ötürülməsi
 treatment – rəftar
 trial within a reasonable time – əğlabatan müddət ərzində mühakimə
 tribunal established by law – qanun tərəfindən təsis olunan məhkəmə

U

Unanimously – bir səsle, yekdilliklə
 unfairness of proceedings – məhkəmə prosesinin ədalətsizliyi

unidentified perpetrator – şəxsiyyəti bilinməyən cinayətkar
 uniform law – həmahəng qanunvericilik
 universal suffrage – universal seçki hüququ
 unlawful detention – qeyri-qanuni həbs
 unlawfulness – qeyri-qanunilik
 unreasonably long (procedure) – səbəbsiz olaraq uzanan proses
 use of force/violence – güc/zor tətbiqi
 use of property – mülkiyyətdən istifadə

V

values of a democratic society – demokratik cəmiyyətin dəyərləri
 victim - qurban
 violation - pozuntu
 vulnerability – zəiflik

W

waiver of the court fees – məhkəmə rüsumlarının ödənilməsindən imtina / azad alnma
 war or other public emergency threatening the life of the nation – müharibə və ya millətin həyatını təhdid edən digər fəvqəladə hallar
 withdrawal of parental rights – valideynlik hüquqlarından məhrum edilmə
 without prejudice to the provisions of Article... - ... maddənin müddəalarına zərər vurmada
 witness - şahid
 wording – mətnin redaksiyası / ifadə etmə tərz
 work required of detainee – həbs olunmuş/tutulmuş şəxsdən tələb olunan iş
 work required to be done during conditional release – şərti cəza zamanı görülməli iş
 worship – sitayiş